

Hoera participatie?

Is de Faro-conventie één groot feest?

3 april 2025

Vlaams steunpunt voor
cultureel erfgoed

Weerstand = onhandig verpakte wens

- > “Participatie is een soort entertainment”
- > “We gaan mensen teleurstellen”
- > “Dit gaat ten koste van onze kwaliteit”
- > “Mensen gaan emotioneel worden”
- > “Moeten we dan allemaal maar coach worden?”

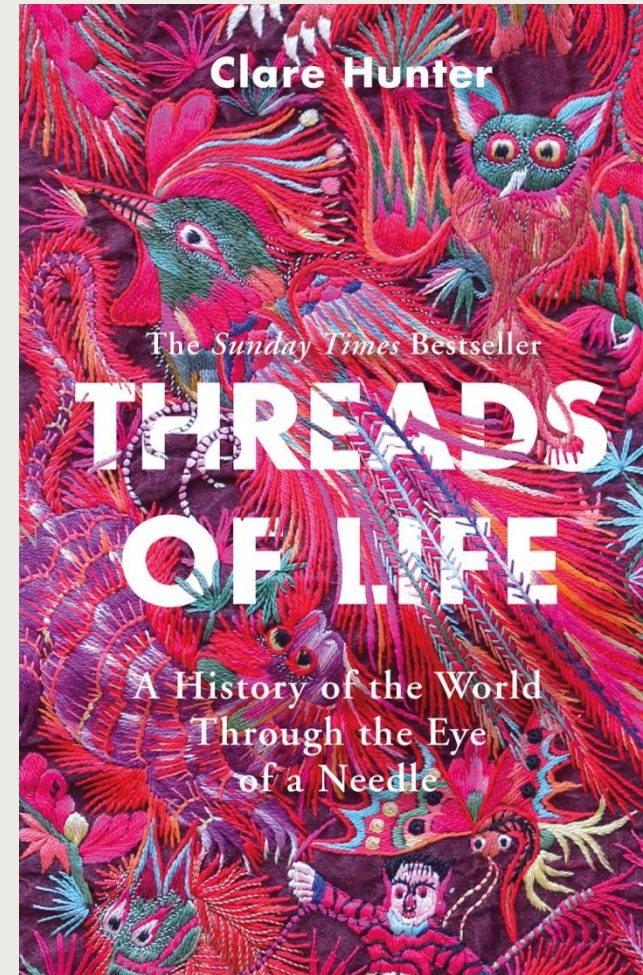
Participatie is niet serieus

Het is een soort entertainment

Niet serieus?

- > Van passief naar actief
- > Van ontvangen naar geven
- > Van verleden naar toekomst

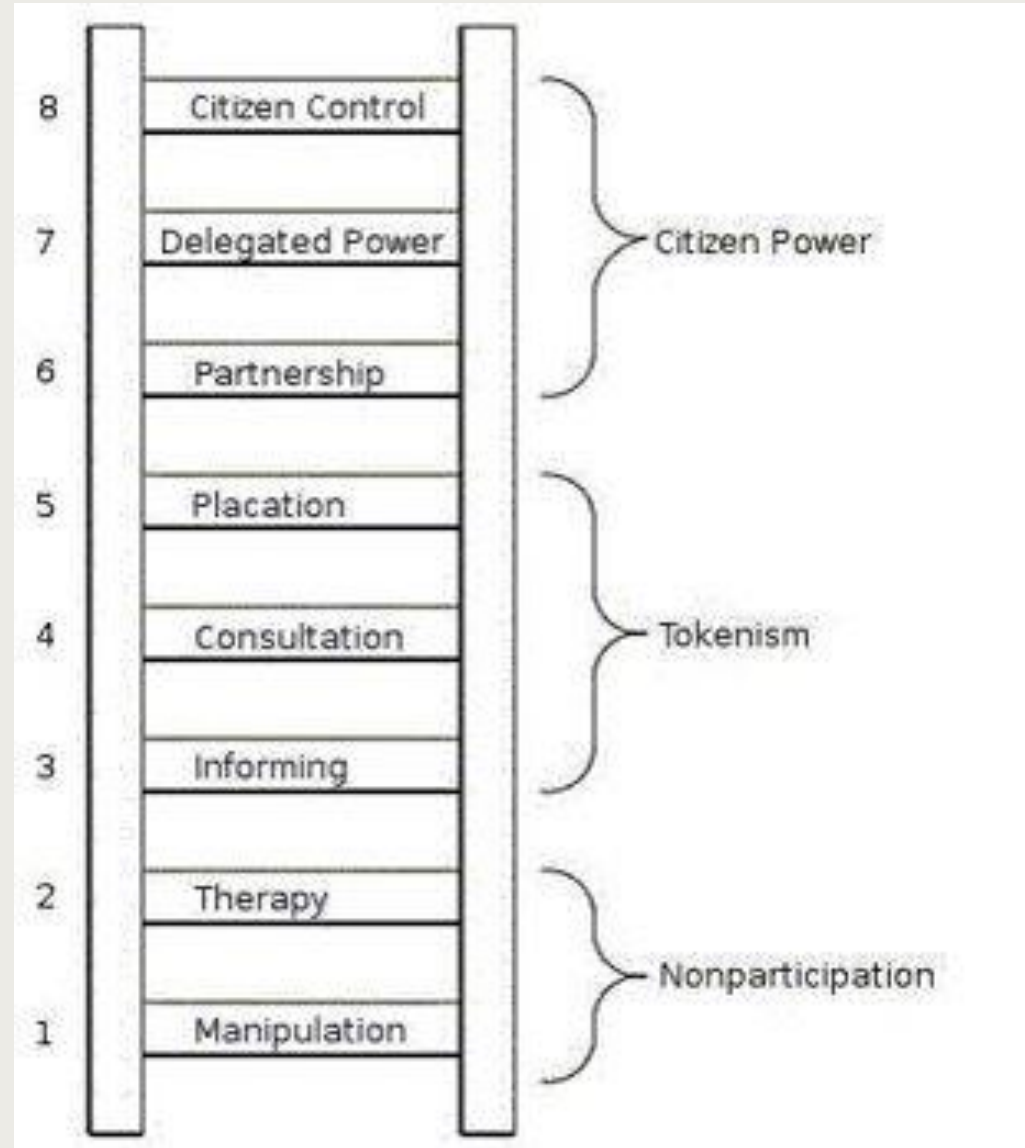

We gaan mensen teleurstellen

Want ze hebben te hoge verwachtingen

Sherry Arstein: Ladder

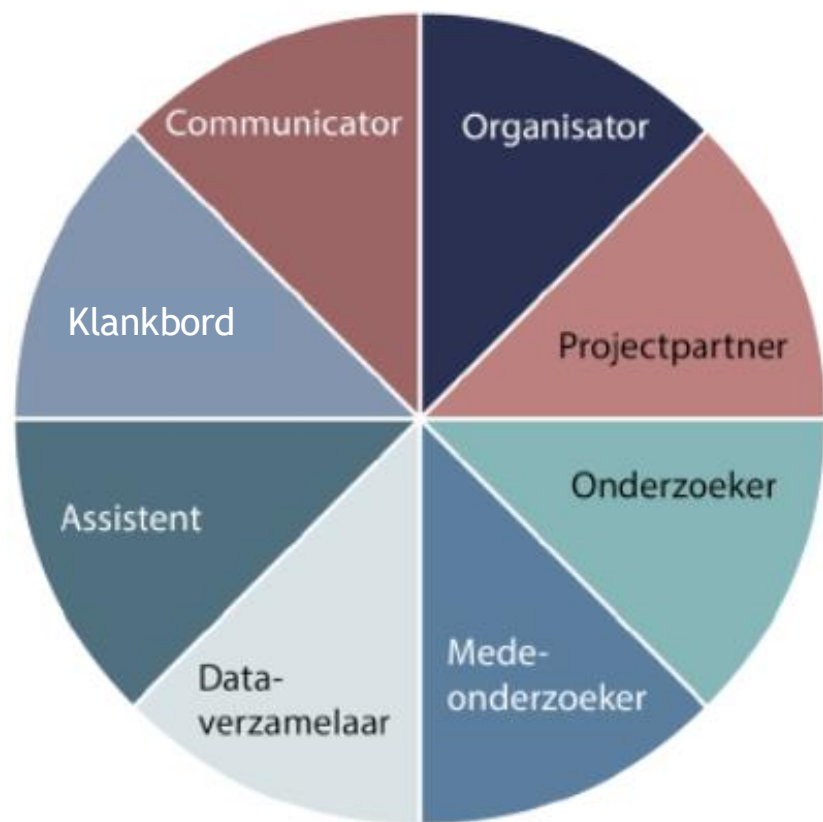
ERFGOEDPARTICIPATIELADDER

Participatie is een gelaagd begrip dat meerdere niveaus bevat. De 'ladder' hieronder vat deze vijf trappen samen: hoe hoger u op de ladder klimt, hoe meer u de besluitvorming uit handen geeft. Elke trap is even waardevol. Informatie delen zien we als basis voor alle volgende stappen. Belangrijk is wel om duidelijk aan de deelnemers te communiceren waar de beslissingen uiteindelijk genomen worden. FARO ontwikkelde en gebruikte dit schema voor onder andere waarderingstrajecten.

	OMSCHRIJVING	ROL ERFGOEDORGANISATIE	WERKVORMEN	
LATEN DOEN, DENKEN, BESLISSEN	• zelfbestuur, zelfbeschikking • de organisatie geeft uit handen, ondersteunt en faciliteert	Vooral een coach: • advies geven • voorwaarden scheppen • praktisch (en logistiek) ondersteunen	De beslissing ligt hier bij de deelnemers. U kunt hen helpen door hen kaders en instrumenten, zoals bijvoorbeeld checklists, aan te reiken. Het is belangrijk om op voorhand de taken en verantwoordelijkheden helder af te spreken en te verdelen.	05
SAMEN DOEN, DENKEN, BESLISSEN	• samen ontwikkelen, samen uitvoeren; er wordt mee-beslist, mee-gedacht en mee-gedaan • er is een gelijkwaardig partnerschap tussen organisatie en participanten	Vooral een partner: • doorvragen • zoeken naar <i>common ground</i> en consensus • inbreng van de andere respecteren • het eigen standpunt van de erfgoedorganisatie duidelijk verwoorden	Hier wordt de beslissing samen genomen en dus zijn er vergadertechnieken en/of stemprocedures nodig.	04
ADVIES VRAGEN	• participanten formuleren een advies aan de erfgoedorganisatie • participanten bevragen kritisch werking en resultaten	Vooral een moderator: • niet oordelen, wel doorvragen • iedereen aan het woord laten • argumenten pro en contra oplijsten • conflicten bespreekbaar maken	Vaak vertrekken dit soort participatievormen van een voorzet door de organisatie en spelen deze zich af op het vlak van beleid: een ontwerp van beleidsplan, doelstellingen ... Ook kan een groep op dit niveau een SWOT-analyse maken. De groep brengt formeel advies uit, maar de uiteindelijke beslissing blijft bij de erfgoedorganisatie.	03
INBRENG VRAGEN	• de erfgoedorganisatie vraagt om feedback of een concrete bijdrage • de erfgoedorganisatie vraagt om specifieke informatie over een bepaald type erfgoed • participanten formuleren vrijblijvend voorstellen over mogelijke acties en beleid	Vooral een onderzoeker: • luisteren, samenvatten, doorvragen • niet oordelen • inspireren en stimuleren • ondersteunen en voorwaarden scheppen	Werkvormen die u hier kunt inzetten hebben een brainstorm-achtig karakter. Denk bijvoorbeeld aan een worldcafé, waarbij mensen in kleine groepjes ervaringen, ideeën en informatie delen. Onder deze trap vallen ook projecten waarbij deelnemers informatie bijdragen (bv. taggen), of een deel van een erfgoedtaak op zich nemen ...	02
INFORMATIE DELEN	• de erfgoedorganisatie informeert over de activiteiten en/of het beleid • de organisatie legt uit waarom deze activiteiten plaatsvinden en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt	Vooral een lesgever: • toelichten • definiëren • herkenning mogelijk maken • nieuwsgierigheid prikkelen	Nast presentaties zijn hier vooral didactische werkvormen aan zet. Manieren om mensen te laten proeven van erfgoedwerk bijvoorbeeld door zaken te demonstreren, een blik achter de schermen te geven, of door collega's te laten vertellen over hun werk.	01

**Dit gaat toch ten koste van
de kwaliteit van ons werk?**

Schathouder

Facilitator

Ideeënbrenger

Communicator

Zoeklicht

Verbinder

Verhalenverteller

Perspectiefkoesteraar

Waardenbenoemer

Mensen gaan emotioneel
worden

Verbindende communicatie: “jij taal”

Oordeel

Gedachte

Oplossing

Eis

FARO

Verbindende communicatie: “ik taal”

Waarneming

Gevoel

Behoefte

Verzoek

FARO

**Moeten we dan allemaal
coach worden?**

Initiator

Verstrekker

Raadgever

Zorgdrager

Inspirator

Trajectleider

Of ...

Facilitator

Bruggenbouwer

Coach

Draagvlak

Kwaliteit

Fondsenwerver

Woordvoerder

Doorgever

FA
RO

Weerstand = onhandig verpakte wens

- > “Participatie is een soort entertainment”
- > “We gaan mensen teleurstellen”
- > “Dit gaat ten koste van onze kwaliteit”
- > “Mensen gaan emotioneel worden”
- > “Moeten we dan allemaal maar coach worden?”

Links naar de tools

- > De ladder
- > De taart
- > De saladbar
- > Competentieprofiel

- > Algemene info over participatie
(met nog meer tools en tips)

- > Rollenmodel in een organisatie:
dat mag je bij mij opvragen

Graag tot ziens!

Jacqueline van Leeuwen
Coördinator vorming en advies

Jacqueline.vanleeuwen@faro.be
02 213 10 88

FARO

Vlaams steunpunt voor
cultureel erfgoed

> Grasmarkt 105 bus 44
1000 Brussel
02 213 10 60
faro.be

